

Studiehandledning

Montessoripedagogik 30hp

Kurskod: UCG010

Ht 2019 – Vt 2020

Kursansvarig: Eva-Maria Ahlquist och Per Gynther

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik
och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)
Telefax: 08-15 83 54

Välkommen till kursen Montessoripedagogik 30 hp

Studiehandledningen gäller för kursen Montessoripedagogik 30 hp, UCG010, fristående kurs på grundnivå. Studiehandledningen innehåller information om kursens innehåll, uppläggning, examinationsuppgift och bedömning.

Schema och registrering

Schema och registrering finns på kursens webbsida – <http://www.edu.su.se> Webbregistrering sker enligt information i välkomstbrevet

Aktuell kursinformation

Du förväntas hålla dig uppdaterad om kursen genom att ta del av kursplanen, studiehandledningen och den information som finns på kursens webbsida samt lärplattformen Athena. För att få tillgång till informationen i Athena måste du ha en aktiverad studentmejladress och vara registrerad i kursen.

Kursernas mål och förväntade studieresultat

Se kursplanerna på kursens webbsida – <http://www.edu.su.se> UCG010

Kursens kursansvariga lärare, kursadministratör och kurslärare

Kursansvariga lärare ansvarar bland annat för att kursen planeras utifrån intentionerna i kursplanen, för övergripande planerings- och samordningsfrågor, utvärdering och information i studiehandledningen, på kursens webbsida och i lärplattformen Athena, samt för seminarier, bedömning och betygsättning.

Kursadministratören ansvarar bland annat för information som berör organisatoriska och administrativa frågor, registrering och betygsrapportering.

Kontaktuppgifter

Eva-Maria Ahlquist	Eva-Maria.Ahlquist@edu.su.se
Per Gynther	Per.Gynther@edu.su.se
Susanne Wickman	Susanne.Wickman@edu.su.se

Universitetskonto och Athena

<https://athena.itslearning.com/>

Kursens upplägg och innehåll

Det finns en tradition vad gäller förmedlingen av montessoripedagogiken som bygger på en föreställning om en ”metod”. Att betrakta pedagogiken som metod leder till uppfattningen att det finns en metod som kan kopieras och som, liksom ett hantverk, kan läras in utan en djupare förståelse av vad ett lärande går ut på. Målet med montessoriutbildningen vid Stockholms universitet är att studenterna efter avslutad kurs bär med sig ett reflekterande förhållningssätt till montessoripedagogiken och till sin undervisning.

I kursen behandlas därför montessoripedagogikens grundläggande delar i relation till didaktikens frågor, aktuell forskning och till det dagliga arbetet. Därutöver ingår att diskutera de utmaningar läraren står inför i relation till montessoripedagogiken. Seminarietillfällena består dels av föreläsningar, diskussioner och grupp- samt individuella redovisningar. Under seminarietillfällena behandlas materialens användning och funktion vilka analyseras och problematiseras samt sammanställs och dokumenteras av studenten. Samtliga områden behandlas i förhållande till förskolans och grundskolans styrdokument.

Kursen består av 4 fysiska seminarietillfällen à 2 dagar på höstterminen och 5 fysiska seminarietillfällen på vårterminen samt självstudier.

I delkurs 1 behandlas pedagogikens didaktiska materiel inom språkundervisning och samhällsorienterande ämnen samt montessoripedagogikens betoning på självständighet och ansvarstagande. Därutöver behandlas montessoripedagogikens utvecklingspsykologiska teori och dess övergripande filosofi utifrån litteraturen. Montessoripedagogikens relevans diskuteras och problematiseras i förhållande till dess historik och nutida kontext. Observation och dokumentation praktiseras som redskap för analys, granskning och utveckling.

I delkurs 2 fördjupas montessoripedagogikens filosofi utifrån aspekter såsom demokratisk fostran, hållbar utveckling, solidaritet och människans lika värde. Montessoripedagogikens didaktiska material inom matematik och naturorienterande ämnen behandlas. Observation och dokumentation praktiseras som redskap för analys, granskning och utveckling.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången delkurs förväntas studenten kunna:

MP01

- Redogöra för montessoripedagogikens bakgrund och utveckling.
- Redogöra för montessoripedagogikens teori utifrån ett didaktiskt, filosofiskt och utvecklingspsykologiskt perspektiv och kunna göra jämförelser med aktuell forskning.

MP02

- Visa kunskap och fördjupad förståelse för montessoripedagogikens didaktiska teori inom de så kallade praktiska materiel samt de ämnesdidaktiska materielen inom samhällsorienterande ämnen och svenska och därutöver visa förståelse för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa områden.
- Redogöra för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materielen.
- Omsätta montessoripedagogikens didaktiska teori inom ämnesområden där montessorimateriel saknas.

MP03

- Redogöra för montessoripedagogikens filosofiska utgångspunkt avseende demokratisk fostran hållbar utveckling, solidaritet och människans lika värde.
- Visa förståelse för miljöns, organisationens samt lärarens roll i en montessoripedagogisk verksamhet.

MP04

- Visa kunskap och fördjupad förståelse för montessoripedagogikens didaktiska materiel inom matematik och naturorienterande ämnen och därutöver visa förståelse för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden.
- Redogöra för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materielen.
- Omsätta montessoripedagogikens didaktiska teori inom ämnesområden där montessorimateriel saknas.
- Observera, analysera och kritiskt granska undervisning utifrån ett montessoripedagogiskt perspektiv. Genom observation och dokumentation analysera och granska vad verksamheten erbjuder för förutsättningar för barn och ungas utveckling och lärande

Examination och betygsättning

Plagiat

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, s.k. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor och disciplinnämnden.

Betygskriterier

	MP01	MP02
Förväntade studieresultat	- Redogöra för montessoripedagogikens bakgrund och utveckling. - Redogöra för montessoripedagogikens teori utifrån ett didaktiskt, filosofiskt och utvecklingspsykologiskt perspektiv och kunna göra jämförelser med aktuell forskning.	- Visa kunskap och fördjupad förståelse för montessoripedagogikens didaktiska teori inom de så kallade praktiska materien samt materiel inom samhällsorienterande ämnen och svenska och därutöver visa förståelse för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden. - Redogöra för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materien. - Omsätta montessoripedagogikens didaktiska teori inom ämnesområden där montessorimateriel saknas.
A	Mycket väl utvecklad redogörelse för montessoripedagogikens bakgrund. Relevanta och välgrundade argument som problematiseras i relation till pedagogikens utveckling och betydelse i ett nutida sammanhang. Mycket väl utvecklad redogörelse för montessoripedagogikens teori utifrån ett didaktiskt, filosofiskt och utvecklingspsykologiskt perspektiv som med ett analytiskt, reflekterande och kritiskt förhållningssätt satts i relation till aktuell forskning.	Mycket väl utvecklad redogörelse för den didaktiska teorin vad gäller den praktiska materien liksom inom de samhällsorienterande ämnena och svenska. Därutöver redovisas nydanande, relevanta och mycket väl genomarbetade exempel för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden. Mycket väl utvecklad redogörelse för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materien. Nydanande idéer och mycket väl grundad argumentation för hur montessoripedagogikens didaktiska teori kommer till uttryck inom ämnesområden där montessorimateriel saknas.
B		
C	Väl utvecklad redogörelse för montessoripedagogikens bakgrund. Relevanta och välgrundade argument som diskuteras i relation till pedagogikens utveckling och betydelse i ett nutida sammanhang. Väl utvecklad redogörelse för montessoripedagogikens teori utifrån ett didaktiskt, filosofiskt och utvecklingspsykologiskt perspektiv som med ett reflekterande och kritiskt förhållningssätt satts i relation till aktuell forskning.	Väl utvecklad redogörelse för den didaktiska teorin vad gäller den praktiska materien liksom inom de samhällsorienterande ämnena och svenska. Därutöver redovisas relevanta och väl genomarbetade exempel för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden. Väl utvecklad redogörelse för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materien. Nydanade idéer och välgrundad argumentation för hur montessoripedagogikens didaktiska teori kommer till uttryck inom ämnesområden där montessorimateriel saknas.
D		
E	Enkel redogörelse för montessoripedagogikens bakgrund. Enkla argument som diskuteras i relation till pedagogikens utveckling och betydelse i ett nutida sammanhang. Enkel redogörelse för montessoripedagogikens teori utifrån ett didaktiskt, filosofiskt och utvecklingspsykologiskt perspektiv som med ett reflekterande förhållningssätt satts i relation till aktuell forskning.	Enkel redogörelse av den didaktiska teorin vad gäller den praktiska materien liksom inom de samhällsorienterande ämnena och svenska. Därutöver redovisas relevanta exempel för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden. Enkel redogörelse för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materien. Konkreta idéer och enkel argumentation för hur montessoripedagogikens didaktiska teori kommer till uttryck inom ämnesområden där montessorimateriel saknas.
FX	Smärre brister gällande formalia.	
F	Bristfälliga och svagt underbyggda argument i relation till en eller fler av de kvaliteter som krävs enligt förväntade studieresultat.	

	MP03	MP04
Förväntade studieresultat	- Redogöra för montessoripedagogikens filosofiska utgångspunkt avseende demokratisk fostran, hållbar utveckling, solidaritet och människans lika värde, - Visa förståelse för den fysiska miljöns, organisationens samt lärarens roll i en montessoripedagogisk verksamhet.	- Visa kunskap och fördjupad förståelse för montessoripedagogikens didaktiska materiel inom matematik och naturorienterande ämnen och därutöver visa förståelse för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden. - Redogöra för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materielen. - Omsätta montessoripedagogikens didaktiska teori inom ämnesområden där montessorimateriel saknas. - Observera, analysera och kritiskt granska undervisning utifrån ett montessoripedagogiskt perspektiv. Genom observation och dokumentation analysera och granska vad verksamheten erbjuder för förutsättningar för barn och ungas utveckling och lärande.
A	Mycket väl utvecklad redogörelse för montessoripedagogikens filosofiska utgångspunkt avseende demokratisk fostran, hållbar utveckling, solidaritet och människans lika värde samt långt driven, nyanserad och välgrundad argumentation för dess konsekvenser vid utformning av undervisningen. Mycket väl utvecklad redogörelse och analys av montessoripedagogikens idé och praxis vad gäller den fysiska miljöns betydelse samt organisationens och lärarens roll i en montessoripedagogisk verksamhet.	Mycket väl utvecklad redogörelse för den didaktiska teorin inom matematik och naturorienterande ämnen. Därutöver redovisas nydanande och väl genomarbetade exempel för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden. Mycket väl utvecklad argumentation för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materielen. Nydanande idéer och mycket väl grundad argumentation för hur montessoripedagogikens didaktiska teori kommer till uttryck inom ämnesområden där montessorimateriel saknas. Stringent, problematiserande och mycket väl genomförd granskning av observerade aktiviteter utifrån ett i förväg bestämt syfte samt långt driven analys och kreativa utläggningar gällande elevernas förutsättningar för lärande.
B		
C	Väl utvecklad redogörelse för montessoripedagogikens filosofiska utgångspunkt avseende demokratisk fostran, hållbar utveckling, solidaritet och människans lika värde en nyanserad och välgrundad argumentation för dess konsekvenser vid utformning av undervisningen. Väl utvecklad redogörelse för montessoripedagogikens idé och praxis vad gäller den fysiska miljöns betydelse samt organisationens och lärarens roll i en montessoripedagogisk verksamhet.	Väl utvecklad redogörelse för den didaktiska teorin inom matematik och naturorienterande ämnen. Därutöver redogör studenten ingående med tydliga exempel för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden. Väl utvecklad argumentation för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materielen. Nydanande idéer och välgrundad argumentation för hur montessoripedagogikens didaktiska teori kommer till uttryck inom ämnesområden där montessorimateriel saknas. Stringent och väl genomförd granskning av observerade aktiviteter utifrån ett i förväg bestämt syfte samt strukturerad analys gällande elevernas förutsättningar för lärande.
D		
E	Enkel redogörelse för montessoripedagogikens filosofiska utgångspunkt avseende demokratisk fostran, hållbar utveckling, solidaritet och människans lika värde och enkel argumentation för dess konsekvenser vid utformning av undervisningen. Enkel redogörelse för montessoripedagogikens idé och praxis vad gäller den fysiska miljöns betydelse samt organisationens och lärarens roll i en montessoripedagogisk verksamhet.	Enkel redogörelse för den didaktiska teorin inom matematik och naturorienterande ämnen. Därutöver redogör studenten övergripande för hur ett globalt, historiskt och etiskt perspektiv kommer till uttryck inom dessa ämnesområden, liksom inom ämnesområden där montessorimateriel saknas. Enkel redogörelse för hur montessoripedagogikens teori kommer till uttryck i den didaktiska materielen. Konkreta idéer och enkel argumentation för hur montessoripedagogikens didaktiska teori kommer till uttryck inom ämnesområden där montessorimateriel saknas. Enkel strukturerad granskning av observerade aktiviteter utifrån ett i förväg bestämt syfte samt enkel analys gällande elevernas förutsättningar för lärande.
FX	Smärre brister gällande formalia.	
F	Bristfälliga och svagt underbyggda argument i relation till en eller fler av de kvaliteter som krävs enligt förväntade studieresultat.	

Kursutvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut. Länk till kursutvärderingen läggs antingen ut på Mondo eller skickas på mejl till samtliga registrerade studenter.

Kurslitteratur

Delkurs 1

Delkurs 1

Gettman, David (1987). *Basic Montessori, learning Activities for Under-Fives*. New York: St-Martin's Griffin. (200 s.).

Gynther, Per (2016). *Möjligheter och begränsningar: om lärares arbete med montessoripedagogiken i praktiken*. Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2016. Stockholm (s.4-24).

Lillard, Angeline Stoll (2017). *Montessori: the science behind the genius*. Oxford: Oxford University Press (s. 1-218). [Elektronisk resurs via Ebook Central i Stockholms biblioteks [databaslista](#)].

Little, Graham & Jirotková, Darina (2006). Att lära om geometriska kroppar. I: *NCM Lära och undervisa matematik – internationella perspektiv* (15 s.) .Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Marion, Ference & Signert, Kerstin (2008). Sinnesskolning – variation och invarians i Maria Montessoris pedagogik i Rystedt, Hans. & Säljö, Roger. (red.) *Kunskap och människans redskap: teknik och lärande*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur (15 s.) .Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Montessori, Maria (1914/65). *Dr Montessoris own Handbook*, New York: Schocken Books (s. 37-64 + 164-189 s.).

Montessori, Maria (1949/87). *Barnasinet*. Solna: MacBook (250 s.).

Montessori, Maria (1988). *Discovery of the child*. New York: Schocken (340 s.). Montessori, M. (1991). *The advanced Montessori method: scientific pedagogy as applied to the education of children from seven to eleven years. 1, Spontaneous activity in education*. Oxford: Clío (160 s.).

Montessori, Maria (1934/2011). *Psychogeometry*. Amsterdam: Montessori-Pierson Publishing Company (10 s.). Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Montessori, Mario Jr. (1992). *Från barn till vuxen*. Solna: MacBook (15 s.)
Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Sundgren, Gunnar (2008). En pedagogik för vår tid? *M.E.R om Montessori*: Stockholm Nätverket M.E.R (10 s.). Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Tebano Ahlquist, Eva-Maria (2012). *Skolans levda rum och lärandets villkor: meningsskapande i montessoriskolans fysiska miljö*. Diss. Stockholm: Stockholms Universitet (s. 25-92; 181-244).

Tornar, Clara (2010). Montessoripedagogikens vetenskapliga aktualitet. *M.E.R. om Montessori*: Stockholm: Nätverket M.E.R (15 s.). Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Vetenskapliga artiklar tillkommer, cirka 50 s.

Referenslitteratur

Lgr 11 (2018). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet: reviderad 2018*. Stockholm: Skolverket.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3975>

Lpfö98 (2016). *Läroplan för förskolan: reviderad 2016*. Stockholm Skolverket.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2442>

Delkurs 2

Bjørndal, Cato (2017). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber (15 s.). Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Giota, Joanna (2013). *Individualiserad undervisning i skolan – en forskningsöversikt*. Vetenskapsrådets rapportserie (3:2013) Stockholm: Vetenskapsrådet. (40 s.). Tillgänglig på internet <https://publikationer.vr.se/produkt/individualiserad-undervisning-i-skolan-en-forskningsoversikt/>

Gynther, Per (2016). *Möjligheter och begränsningar: om lärares arbete med montessoripedagogiken i praktiken*. Diss. Stockholm : Stockholms universitet, 2016. Stockholm (s.72-209).

Lillard, Angeline Stoll (2017). *Montessori: The science behind the genius*. Oxford: Oxford University Press (s. 219-350.) [Elektronisk resurs via Ebook Central i Stockholms biblioteks [databaslista](#)].

Montessori, Maria (1914/65). *Dr Montessoris own handbook*, New York: Schocken Books (s. 65-158).

Montessori, Maria (1948/96a). *From childhood to adolescence*. Oxford: Clio (40 s.).

Montessori, Maria (1948/96b). *To Educate the Human Potential*. Oxford: Clio (15 s.) (Tillhandahålls via mondo).

Montessori, Maria (1992). *Education and peace*. Oxford: Clio (119 s).

Rathunde, Kevin (2010). Jämförelse mellan Montessori och traditionell skola. *M.E.R. om Montessori*: Stockholm Nätverket M.E.R (25 s.). Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Tebano, Ahlquist, Eva-Maria. (2012). *Skolans levda rum och lärandets villkor: meningsskapande i montessoriskolans fysiska miljö*. Diss. Stockholm: Stockholms Universitet (s. 93-164).

Öhman Johan (2009) Att utbilda för hållbar utveckling: Ett pluralistiskt perspektiv, Konferensbidrag; Nycklar till framtiden: Lärande för hållbar utveckling. Tillgänglig: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:oru:diva-10347> Tillhandahålls via universitetets lärplattform.

Vetenskapliga artiklar tillkommer, cirka 50 s.

Referenslitteratur

Lgr 11 (2018). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet: reviderad 2018*. Stockholm: Skolverket.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3975>

Lpfö98 (2016). *Läroplan för förskolan: reviderad 2016*. Stockholm Skolverket.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2442>